

MÚSICA DE CAMBRA

12 | DESEMBRE 2019
SALA 2 ORIOL MARTORELL

2019_2020

SCHUBERT LIED II
KONSTANTIN KRIMMEL &
DORIANA TCHAKAROVA

L'AUDITORI auditori.cat

SCHUBERT LIED II

KONSTANTIN KRIMMEL & DORIANA TCHAKAROVA

DESEMBRE 2019

Dijous 12 | 20 h

Konstantin Krimmel baríton • Dorian Tchakarova piano

Lieder de Schubert amb poemes de Schiller

FRANZ SCHUBERT

Viena, 1797 - 1828

37'

Hoffnung, D. 637 (1819)*Die vier Weltalter*, D. 391 (1816)*Strophe aus "Die Götter Griechenlands"*, D. 677 (1819)*Der Kampf*, D. 594 (1817)*Der Pilgrim*, D. 794 (1823)*Sehnsucht*, D. 52 (1813)*Der Flüchtling*, D. 402 (1816)*Gruppe aus dem Tartarus*, D. 583 (1817)*Hektors Abschied*, D. 312 (1815)

PAUSA

15'

An den Frühling, D. 283 (1815)*Der Jüngling am Bache*, D. 638 (1819)*Der Alpenjäger*, D. 588 (1817)*Sehnsucht*, D. 636 (1821)*Das Mädchen aus der Fremde*, D. 117 (1814)*Entzückung an Laura*, D. 390 (1816)*An Emma*, D. 113 (1814)*Das Geheimnis*, D. 793 (1823)*Dithyrambe*, D. 801 (1826)

Agraïrem que apagueu els mòbils, desactiveu les alarmes sonores i contingueu els estossecs. Un mocador redueix notablement el soroll.

En coproducció amb

Associació
Franz Schubert
Barcelona

GOVERN DE CATALUNYA
DEPARTAMENT DE CULTURA

INAE
INSTITUTO NACIONAL
DE LAS ARTES ESCÉNICAS
Y DE LA MÚSICA

CNDM
CENTRO NACIONAL
DE MÚSICA

L'Auditori és un consorci de

Ajuntament de
Barcelona

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Mitjans patrocinadors

per **Sílvia Pujalte Piñán**

La veu de Schiller

Franz Schubert va escriure el primer lied als tretze anys. Va ser també el primer de quaranta-quatre amb poemes de Friedrich von Schiller, gairebé els mateixos que amb poemes de Mayrhofer o Müller. Tanmateix, aquest grup tan nombrós a penes té representació entre els lieders més coneguts de Schubert: a tot estirar, podem trobar-ne dos o tres de populars.

Se sol dir que el caire intel·lectual de la poesia de Schiller no s'adeia amb l'esperit líric de Schubert i que per aquest motiu les peces no són particularment reeixides, però tenint en compte que, després de Schubert, Schiller pràcticament desapareix del repertori (trobem només un parell de lieders de Schumann, Liszt o Mendelssohn amb poemes seus, cap d'ells d'especial rellevància), potser seria més precís dir que la seva poesia no s'adeia amb el lied romàntic. Schubert és, doncs, l'únic compositor romàntic que recull la veu de Schiller en els seus lieders; avui escoltarem un terç del corpus, així que podrem comprovar la vàlua i la dificultat de l'empresa i, malgrat tot, la seva indubtable qualitat.

El mateix compositor devia ser conscient de la dificultat; el seu perfeccionisme el duia sovint a fer diferents versions d'un mateix poema, amb més freqüència amb els textos de Schiller; un bon exercici postconcert seria escoltar les altres versions de molts dels lieders que escoltarem. En el programa d'avui gaudirem de les dues versions de *Sehnsucht*, separades per vuit anys; no deixem que la familiaritat amb la segona ens faci passar per alt la primera, molt primerenca. Hi trobarem també qüestions afins al compositor: una és la creació artística, el tema del preciós *Strophe aus "Die Götter Griechenlands"* o de *Die vier Weltalter*; una altra, la mitologia, present a l'imponent *Gruppe aus dem Tartarus*, a *Hektors Abschied* o a *Dithyrambe*, l'alegre cançó bàquica que tanca el programa (i l'últim lied de Schubert amb poema de Schiller); o, també, un clàssic del repertori schubertià, l'íntima relació entre felicitat i tristesa a *Der Jüngling am Bache*, *Der Flüchtling* o *Der Pilgrim*.

Per acabar, no passem per alt algunes de les perles amagades del programa: *Hoffnung*, que desmenteix la incompatibilitat entre intel·lectualitat i lirisme que esmentava al començament d'aquest comentari; *An den Frühling*, tan perfecta en estil i forma que durant molt de temps es va pensar que era la segona versió del lied, quan en realitat n'és la primera; i dues cançons d'amor: un de secret, *Das Geheimnis*, i un de perdut, *An Emma*.

KONSTANTIN KRIMMEL

Ha guanyat nombrosos premis durant el 2018, com ara els del Concurs Internacional de Lied Helmut Deutsch (primer premi i premi del públic), el Rising Stars Grand Prix (en la categoria de lied, juntament amb Doriana Tchakarova), el Concurs Internacional Haydn de Lied Clàssic i Àries (primer premi, premi del públic i premi especial a la millor interpretació d'una ària), el Concurs Internacional de Cant Gian Battista Viotti (segon premi) o el Bundeswettbewerb Gesang de Berlín (tercer premi).

L'estiu de 2018 va debutar com Leporello (*Don Giovanni*) a Severodonetsk (Ucraïna) i la temporada 2016-17 va interpretar el paper de Zoroastro (*Orlando*) al Theater Heilbronn (Alemanya). Centrat també en l'oratori i el lied, la propera temporada farà el seu debut amb Helmut Deutsch a la Deutsche Oper, la Konzerthaus de Berlín i la MuTh de Viena, així com a la Philharmonie de Colònia on interpretarà l'Oratori de Nadal de Bach.

DORIANA TCHAKAROVA

Va néixer a Varna, Bulgària. Va començar la seva formació a l'Escola de Música de Stuttgart al 1993. Després de graduar-se, Doriana va completar els seus estudis de postgrau en interpretació amb el professor Friedemann Rieger i va assistir a les classes de seminari d'estudi de lied impartides pel professor Conrad Richter. Va guanyar el segon premi en el Concurs Internacional de Piano Dimitar Nenov, a Rasgrad (Bulgària) al 1993. Aquell mateix any va tocar el *Concert per a piano núm. 2* de Serguei Rakhmàninov amb l'Orquestra Filharmònica de Varna.

Al 2001 va guanyar, juntament amb la violoncel·lista Krassimira Krasteva, el primer premi en la categoria de música de cambra del 15è Concurs Internacional Franz Schubert a Itàlia i al 2018, juntament amb el baríton Konstantin Krimmel, el primer premi en la categoria de duo de lied del Rising Stars Grand Prix.

FRANZ SCHUBERT (1797 - 1828)
FRIEDRICH VON SCHILLER (1759 - 1805)

Hoffnung

Es reden und träumen die Menschen viel
 Von bessern künftigen Tagen,
 Nach einem glücklichen goldenen Ziel
 Sieht man sie rennen und jagen;
 Die Welt wird alt und wird wieder jung,
 Doch der Mensch hofft immer Verbesserung.

Die Hoffnung führt ihn ins Leben ein,
 Sie umflattert den fröhlichen Knaben,
 Den Jüngling begeistert ihr Zauberschein,
 Sie wird mit dem Greis nicht begraben;
 Denn beschliesst er im Grabe den müden Lauf,
 Noch am Grabe pflanzt er – die Hoffnung auf.

Es ist kein leerer schmeichelnder Wahn,
 Erzeugt im Gehirne des Toren,
 Im Herzen kündet es laut sich an:
 Zu was Besserm sind wir geboren!
 Und was die innere Stimme spricht,
 Das täuscht die hoffende Seele nicht.

Die vier Weltalter

Wohl perlet im Glase der purpurne Wein,
 Wohl glänzen die Augen der Gäste,
 Es zeigt sich der Sänger, er tritt herein,
 Zu dem Guten bringt er das Beste;
 Denn ohne die Leier im himmlischen Saal
 Ist die Freude gemein auch beim Nektarmahl.

Und wie der erfindende Sohn des Zeus
 Auf des Schildes einfachem Runde
 Die Erde, das Meer und den Sternenkreis
 Gebildet mit göttlicher Kunde,
 So drückt er ein Bild des unendlichen All
 In des Augenblicks flüchtig
 [verrauschenden Schall.

Erst regierte Saturnus schlicht und gerecht,
 Da war es heute wie morgen,
 Da lebten die Hirten, ein harmlos Geschlecht,
 Und brauchten für gar nichts zu sorgen;
 Sie liebten, und taten weiter nichts mehr,
 Die Erde gab alles freiwillig her.

Esperança

Els homes parlen i somnien molt
 millors dies futurs;
 se'ls veu córrer i perseguir
 una felix meta daurada.
 El món es farà vell i altre cop jove,
 però l'home sempre espera millorar.

L'esperança l'introdueix a la vida,
 voleteja entorn de l'alegre infant,
 al jove li encanta la seva màgica lluentor,
 i no l'enterren els cabells grisos;
 I acaba en la tomba la seva cansada cursa,
 però en la tomba hi planta encara l'esperança.

No és cap il·lusió buida i falaguera,
 elaborada pel cervell d'un insensat.
 S'anuncia clarament en el cor:
 hem nascut per quelcom de millor;
 i el que diu la veu interior,
 no desenganyarà l'ànima esperançada.

Les quatre edats del món

El vi de porpra brilla com perles en les copes,
 i els ulls dels hostes lluen feliços;
 apareix el cantaire, i amb la seva entrada
 s'afegeix la millor de totes les bones coses;
 car sense la lira en la celestial sala,
 l'alegria és vulgar, àdhuc quan es beu el nèctar.

I com el creador fill de Zeus
 de la senzilla crosta rodona
 formà la terra, el mar i la volta estrellada
 fets amb cura divina;
 així transmet una imatge del tot infinit
 en el so murmurant d'un moment efímer.

Primer regnà Saturn, modest i just,
 i l'avui era com el demà,
 vivien els pastors, una nissaga inofensiva,
 que no havia de preocupar-se de res;
 estimaven, i no feien res més,
 la terra tot els donava de bon grat.

Drauf kam die Arbeit, der Kampf begann
 Mit Ungeheuern und Drachen,
 Und die Helden fingen, die Herrscher an,
 Und den Mächtigen suchten die Schwachen;
 Und der Streit zog in des Skamanders Feld,
 Doch die Schönheit war immer der Gott
 [der Welt.

Aus dem Kampf ging endlich der Sieg hervor,
 Und der Kraft entblühte die Milde,
 Da sangen die Musen im himmlischen Chor,
 Da erhuben sich Göttergebilde;
 Das Alter der göttlichen Phantasie,
 Es ist verschwunden, es kehret nie.

Und der eitle, der üppige Reiz entwich,
 Der die frohe Jugendwelt zierte,
 Der Mönch und die Nonne zerzeißelten sich,
 Und der eiserne Ritter turnierte;
 Doch war das Leben auch finster und wild,
 So blieb doch die Liebe lieblich und mild.

Drum soll auch ein ewiges zartes Band
 Die Frauen, die Sänger umflechten,
 Sie wirken und weben, Hand in Hand,
 Den Gürtel des Schönen und Rechten,
 Gesang und Liebe in schönem Verein,
 Sie erhalten dem Leben den Jugendschein.

Strophe aus “Die Götter Griechenlands”

Schöne Welt, wo bist du? Kehre wieder
 Holdes Blütenalter der Natur!
 Ach, nur in dem Feenland der Lieder
 Lebt noch deine fabelhafte Spur.
 Ausgestorben trauert das Gefilde,
 Keine Gottheit zeigt sich meinem Blick,
 Ach, von jenem lebenswarmen Bilde
 Blieb der Schatten nur zurück.

Der Kampf

Nein, länger werd' ich diesen Kampf nicht
 [kämpfen,

Den Riesenkampf der Pflicht.
 Kannst du des Herzens Flammentrieb
 [nicht dämpfen,
 So fordre, Tugend, dieses Opfer nicht.

Geschworen hab ich's, ja, ich hab's
 [geschworen,

Vingué llavors el treball, i començà la lluita
 amb monstres i dragons;
 i aparegueren els herois i els senyors,
 i els poderosos perseguien els febles,
 i esclatà la lluita en el camp de Scamandra,
 però la bellesa continuava essent el déu
 [del món.

De la guerra sorgí finalment la victòria,
 i de la força florí la dolçor,
 i cantaren les Muses en cor celestial
 i aparegueren les figures dels déus;
 l'edat de la fantasia divina
 ha desaparegut, i mai no tornarà.

I fugí l'excitació vana i voluptuosa,
 que ornava l'alegre món juvenívol;
 els frares i les monges es flagel·laven,
 i tornejaven els cavallers armats d'acer;
 però encara que la vida era llòbrega i cruel,
 l'amor restà amable i dolç.

Per això han de trenar dones i cantaires
 un delicat i etern lligam
 produint i teixint, tots plegats,
 el cinyell de la bellesa i la justícia;
 i el cant i l'amor, en bella unió,
 mantindran la vida de la joventut resplendent.

Estrofa d'“Els déus de Grècia”

Món formós, on ets? Torna,
 dolça època daurada de la natura!
 Ai, només en els país de fades de les cançons
 viu encara la teva empremta fabulosa!
 El paisatge despoblat està de dol,
 cap déu no pot veure la meua mirada;
 ai, d'aquella imatge plena de vida,
 només en queden les ombres!

El combat

No, no lluitaré més en aquest combat,
 el gran combat del deure!
 Si no pots apagar les flames ardents del
 [teu cor,
 no em demanis, Virtut, aquest sacrifici.

Ho he promès, sí, he promès
 dominar-me a mi mateix.

Mich selbst zu bändigen.
Hier ist dein Kranz, er sei auf ewig mir verloren,
Nimm ihn zurück und lass mich sündigen!

Zerrissen sei, was wir bedungen haben;
Sie liebt mich – deine Krone sei verscherzt!
Glückselig, wer, in Wonnetrunkenheit
[begraben,
So leicht wie ich den tiefen Fall
[verschmerzt.

Sie sieht den Wurm an meiner Jugend
[Blume nagen
Und meinen Lenz entflohen;
Bewundert still mein heldenmütiges Entsagen,
Und grossmutsvoll beschliesst sie meinen
[Lohn.

Misstraue, schöne Seele, dieser Engelgüte!
Dein Mitleid waffnet zum Verbrechen mich.
Gibt's in des Lebens unermesslichem Gebiete,
Gibt's einen andern schönern Lohn – als dich?

Als das Verbrechen, das ich ewig fliehen wollte?
Tyrannisches Geschick!
Der einz'ge Lohn, der meine Tugend
[krönen sollte,
Ist meiner Tugend letzter Augenblick!

Der Pilgrim

Noch in meines Lebens Lenze
War ich, und ich wandert' aus,
Und der Jugend frohe Tänze
Liess ich in des Vaters Haus.

All mein Erbteil, meine Habe,
Warf ich fröhlich glaubend hin,
Und am leichten Pilgerstabe
Zog ich fort mit Kindersinn.

Denn mich trieb ein mächtig Hoffen
Und ein dunkles Glaubenswort,
„Wandle“, rief's, „der Weg ist offen,
Immer nach dem Aufgang fort.

„Bis zu einer goldnen Pforten
Du gelangst, da gehst du ein,
Denn das Irdische wird dorten
Ewig unvergänglich sein.“

Aquí tens la teva corona, que la perdi per
[sempre,
torna a quedar-te-la, i deixa'm pecar!

Trenquem el que havíem convingut,
ella m'estima... haig de perdre la teva corona!
Feliç aquell que submergit en l'èxtasi de la
[felicitat,
es consola tan fàcilment com jo en la seva
[profunda caiguda.

Ella veu el cuc corcant la flor de la meva
[joventut,
i com vola la meva primavera;
admira callada el meu heroïc renunciament,
i decideix, generosa, la meva recompensa!

Desconfia, ànima noble, d'aquesta bondat
[angelical!
La teva pietat em dóna armes pel mal;
hi ha en l'infinit àmbit de la vida
una més bella recompensa que tu mateixa?

Que el crim al qual vull lliurar-me eternament?
Destí tirànic!
L'única recompensa que podria coronar la
[meva virtut,
és l'últim moment de la meva virtut!

El pelegrí

Estava encara en la primavera de la vida
quan vaig començar a viatjar,
i vaig deixar a casa dels pares
les alegres danses de la joventut.

Tota la meva herència i totes les riqueses
les vaig abandonar amb alegre fe,
i amb el lleuger bastó de pelegrí
vaig anar-me'n amb ànim infantívol.

Car m'empenyia una ferma esperança
i una obscura expressió de fe:
“Camina”, em deia, “el camí està obert,
sempre cap amunt!

“Fins que arribis a un portal daurat,
i llavors hi entraràs
car allà hi trobaràs les coses terrenals
esdevingudes celestials, immortals”.

Abend ward's und wurde Morgen,
Nimmer, nimmer stand ich still,
Aber immer blieb's verborgen,
Was ich suche, was ich will.

Berge lagen mir im Wege,
Ströme hemmten meinen Fuss,
Über Schlünde baut ich Stege,
Brücken durch den wilden Fluss.

Und zu eines Stroms Gestaden
Kam ich, der nach Morgen floss;
Froh vertrauend seinem Faden,
Warf ich mich in seinen Schoss.

Hin zu einem grossen Meere
Trieb mich seiner Wellen Spiel;
Vor mir liegt's in weiter Leere,
Näher bin ich nicht dem Ziel.

Ach, kein Weg will dahin führen,
Ach, der Himmel über mir
Will die Erde nicht berühren,
Und das Dort ist niemals hier!

Sehnsucht

Ach, aus dieses Tales Gründen,
Die der kalte Nebel drückt,
Könnst' ich doch den Ausgang finden,
Ach, wie fühlt' ich mich beglückt!
Dort erblick' ich schöne Hügel,
Ewig jung und ewig grün!
Hätt' ich Schwingen, hätt' ich Flügel,
Nach den Hügeln zög' ich hin.

Harmonien hör' ich klingen,
Töne süsser Himmelsruh',
Und die leichten Winde bringen
Mir der Düfte Balsam zu,
Gold'ne Früchte seh' ich glühen,
Winkend zwischen dunkeln Laub,
Und die Blumen, die dort blühen,
Werden keines Winters Raub.

Ach wie schön muss sich's ergehen
Dort im ew'gen Sonnenschein,
Und die Luft auf jenen Höhen,
O wie labend muss sie sein!
Doch mir wehrt des Stromes Toben,
Der ergrimmt dazwischen braust,

Arribava el vespre i es feia de matí,
no estava mai quiet,
però sempre restava ocult
el que cercava, el que desitjava.

Vaig trobar muntanyes en el meu camí,
i corrents que frenaven els meus peus,
vaig construir passarel·les sobre els
[abismes,
i ponts sobre els rius salvatges.

I vaig arribar a la vora d'un riu
que corria cap a Orient;
confiant alegre en la seva guia
em vaig llençar dins del seu si.

Fins a un Oceà gran
em portà el joc de les seves ones;
és al meu davant, en buida llunyania,
però no estic més a prop del meu destí.

Ai, cap camí m'hi portarà,
ai, el cel a sobre meu
no vol baixar a la terra
i l'allà no és mai aquí!

Anhel

Ai, si d'aquestes profundes valls,
oprimides per la boira freda,
pogués trobar jo la sortida,
ai, que feliç que em sentiria!
Veig allà formosos turons,
sempre joves i sempre verds!
Si tingués ales, si pogués volar,
volaria cap als turons.

Sento ressonar harmonies,
dolces notes de pau celestial,
i els vents lleugers
em porten dolces aromes;
veig brillar fruits daurats,
agitant-se entre foscos fullatges,
i les flors que allà hi floreixen
no seran víctimes de cap hivern.

Ai, que agradós déu ser passejar-se
per allà, a l'eterna llum del sol,
i l'aire d'aquelles altures.
que refrescant deu ser!
Però m'ho impedeix la fúria del riu
que, irritat, braola entremig;

Seine Wellen sind gehoben, Dass die Seele mir ergraust.	les seves ones s’han embravit, i la meva ànima està terroritzada.	Den Frieden zu finden, Wohin soll ich wenden Am elenden Stab? Die lachende Erde Mit Jünglingsgebärde, Für mich nur ein Grab!	Per trobar la pau, on haig d’adreçar el meu afligit camí? La terra somrient amb jovenívola fesomia, no és per a mi més que una tomba!
Einen Nachen seh ich schwanken, Aber ach! der Fährmann fehlt. Frisch hinein und ohne Wanken, Seine Segel sind beseelt. Du musst glauben, du musst wagen, Denn die Götter leih’n kein Pfand, Nur ein Wunder kann dich tragen In das schöne Wunderland.	Veig surar una barqueta, però ai!, manca el barquer; però endavant, sense vacil·lar, les veles estan inflades! Has de tenir fe i arriscar-te, ja que els déus no donen cap garantia, només un miracle et pot portar al bell país de les meravelles.	Steig empor, o Morgenrot, und röte Mit purpurnem Küsse Hain und Feld! Säusle nieder, o Abendrot, und flöte In sanften Schlummer die tote Welt! Morgen, ach, du rötest Eine Totenflur; Ach! und du, o Abendrot! umflötest Meinen langen Schlummer nur.	Aixeca’t, llum rogent del matí, i enrogeix amb besades de porpra els camps i els prats! Baixa, llum rogent del vespre, i adorm amb dolces cançons el món difunt! Matí, ai!, has d’enrogir una fúnebre vall! I tu, ai!, vespre rogent, bressola el meu llarg somni!
Der Flüchtling	El fugitiu	Gruppe aus dem Tartarus	Grup del Tàrtar
Frisch atmet des Morgens lebendiger Hauch; Purpurisch zuckt durch düst’rer Tannen Ritzen Das junge Licht und äugelt aus dem [Strauch; In gold’nen Flammenblitzen Der Berge Wolkenspitzen. Mit freudig melodisch gewirbeltem Lied Begrüssen erwachende Lerchen die Sonne, Die schon in lachender Wonne Jugendlich schön in Auroras Umarmungen [glüht.	Alena refrescant l’hàlit estimulant del matí; la llum jove envia franges de porpra a través dels negres avets, i lluu en els [arbusts; brillen amb espurneig daurat els cims ennuvolats de les muntanyes. Amb les melodioses rellades d’una alegre [cançó saluden les desvetllades aloses al sol, que s’inflama ja amb somrient delícia en els braços bells i jovenívols de l’aurora!	Horch – wie Murmeln des empörten Meeres, Wie durch hohler Felsen Becken weint ein [Bach, Stöhnt dort dumpftig tief ein schweres – leeres, Qualerpresstes Ach!	Escolta! Com murmuris del mar furiós, com els plors d’un riu en la seva conca [entre altes roques se sent allà, profund i ofegat, un gemec pesant, buit i turmentat!
Sei, Licht, mir gesegnet! Dein Strahlenbruss regnet Erwärmend hernieder auf Anger und Au. Wie flittern die Wiesen, Wie silberfarb zittern Tausend Sonnen im perlenden Tau!	Llum, et beneixo! Que la salutació dels teus raigs plogui càlida sobre els camps i els prats! Com brillen les prades, que platejats tremolen els milers de sols de les perles de la rosada!	Schmerz verzerret Ihr Gesicht – Verzweiflung sperret Ihren Rachen fluchend auf. Hohl sind ihre Augen – ihre Blicke Spähen bang nach des Cocytus Brücke, Folgen tränend seinem Trauerlauf.	El dolor desfigura les seves cares, la desesperació obre desmesuradament llurs boques imprecadores. Profunds són els seus ulls, les seves mirades vigilen inquietes el pont del Cocit, i segueixen lúgubres el seu curs luctuós.
In säuselnder Kühle Beginnen die Spiele Der jungen Natur. Die Zephyre kosen Und schmeicheln um Rosen, Und Däfte beströmen die lachende Flur.	En la frescor murmurant comencen els jocs de la jove natura. Els zèfirs acaronen i besen les roses, i els perfums envaeixen els camps [somrients.	Fragen sich einander ängstlich leise, Ob noch nicht Vollendung sei? Ewigkeit schwingt über ihnen Kreise, Bricht die Sense des Saturns entzwei.	Mormolant, es pregunten preocupats els [uns als altres si això no serà la fi de tot? L’eternitat navega en cercles damunt d’ells, i trenca la dalla de Saturn.
Hektors Abschied	Comiat d’Hèctor		
<i>Andromache:</i> Will sich Hektor ewig von mir wenden, Wo Achill mit unnahbaren Händen Dem Patroklos schrecklich Opfer bringt? Wer wird künftig deinen Kleinen lehren Speere werfen und die Götter ehren, Wenn der finstre Orkus dich verschlingt?	<i>Andròmaca:</i> Vol abandonar-me Hèctor per sempre perquè Aquil·les amb mans despietades hagi sacrificat desgraciadament Patrocle? Qui ensenyarà en el futur el teu fill a tirar la llança i a honorar als déus si et devora l’Orcus tenebrós?		
<i>Hektor:</i> Teures Weib, gebiete deinen Tränen! Nach der Feldschlacht ist mein feurig [Sehnen,	<i>Hèctor:</i> Muller estimada, domina les teves llàgrimes, sento una fogosa atracció vers els camps [de batalla,		

Diese Arme schützen Pergamus.
Kämpfend für den heil’gen Herd der Götter
Fall ich, und des Vaterlandes Retter
Steig’ ich nieder zu dem styg’schen Fluss.

Andromache:
Nimmer lausch’ ich deiner Waffen Schalle
Müssig liegt das Eisen in der Halle,
Priams grosser Heldenstamm verdirbt.
Du wirst hingeh’n, wo kein Tag mehr scheint,
Der Cocytus durch die Wüsten weinet,
Deine Lieb’ im Lethe stirbt.

Hektor:
All mein Sehnen will ich, all mein Denken,
In des Lethe stillen Strom versenken,
Aber meine Liebe nicht.
Horch! der Wilde tobt schon an den [Mauern
Gürte mir das Schwert um, lass das [Trauern!
Hektors Liebe stirbt im Lethe nicht.

i Pèrgam protegirà aquests braços.
Cauré lluitant per la sagrada llar dels déus,
i baixaré al riu estigi
com a salvador de la pàtria.

Andròmaca:
Mai més no sentiré el so de les teves armes,
la teva espasa jaurà ociosa en el saló,
i s’acabarà la gran nissaga heroica de Príam.
Aniràs on no lluu cap altre dia,
on el Cocit plora a través del desert,
on el teu amor morirà en el Leteu.

Hèctor:
Efonstaré en el silenciós corrent del Leteu
tots els meus afanys i tots els meus [pensaments,
però no el meu amor.
Escolta! Ja es desferma l’horror en les [muralles,
cenyeix-me l’espasa i deixa el teu condol!
L’amor d’Hèctor no morirà en el Leteu!

PAUSA

An den Frühling

Willkommen, schöner Jüngling!
Du Wonne der Natur!
Mit deinem Blumenkörbchen
Willkommen auf der Flur!

Ei, ei! da bist du wieder!
Und bist so lieb und schön!
Und freun wir uns so herzlich,
Entgegen dir zu gehn.

Denkst auch noch an mein Mädchen?
Ei, Lieber, denke doch!
Dort liebte mich das Mädchen
Und’s Mädchen liebt mich noch!

Für’s Mädchen manches Blümchen
Erbat ich mir von dir.
Ich komm’ und bitte wieder,
Und du? Du gibst es mir.

A la primavera*

Benvingut, bell donzell!
Glòria de la natura!
Amb ton cistell de flors
benvingut als prats!

Ei, ei! Ja tornes a ésser ací!
I ets tan dolç i bell!
I ens alegrem tan efusivament
de venir a trobar-te!

Et recordes encara de la meva amiga?
Ei, estimat, pensa-hi!
Allà m’estimava, la noia,
i la noia encara m’estima!

Et vaig demanar per la noia
moltes flors!...
Ara vinc i novament et prego,
i tu? Tu me les dones.

* Aquest poema és de difícil traducció literal al català, ja que la primavera, en alemany, és del gènere masculí, i per això arriba representada per un bell donzell. He preferit fer la traducció original més que canviar tot el poema invertint els papers del donzell i la noia. (N. del T.)

Der Jüngling am Bache

An der Quelle sass der Knabe,
Blumen wand er sich zum Kranz,
Und er sah sie fortgerissen,
Treiben in der Wellen Tanz.
„Und so fliehen meine Tage
Wie die Quelle rastlos hin!
Und so bleichet meine Jugend,
Wie die Kränze schnell verblühn!

„Fraget nicht, warum ich traure
In des Lebens Blütenzeit!
Alles freuet sich und hoffet,
Wenn der Frühling sich erneut.
Aber diese tausend Stimmen
Der erwachenden Natur
Wecken in dem tiefen Busen
Mir den schweren Kummer nur.

„Was soll mir die Freude frommen,
Die der schöne Lenz mir beut?
Eine nur ist’s, die ich suche,
Sie ist nah und ewig weit.
Sehnend breit’ ich meine Arme
Nach dem teuren Schattenbild,
Ach, ich kann es nicht erreichen,
Und das Herz bleibt ungestillt!

„Komm herab, du schöne Holde,
Und verlass dein stolzes Schloss!
Blumen, die der Lenz geboren,
Streu’ ich dir in deinen Schoss.
Horch, der Hain erschallt von Liedern,
Und die Quelle rieselt klar!
Raum ist in der kleinsten Hütte
Für ein glücklich liebend Paar.“

Der Alpenjäger

Willst du nicht das Lämmlein hüten?
Lämmlein ist so fromm und sanft,
Nährt sich von des Grases Blüten,
Spielend an des Baches Ranft.
„Mutter, Mutter, lass mich gehen,
Jagen nach des Berges Höhen!“

Willst du nicht die Herde locken
Mit des Hornes munterm Klang?
Lieblich tönt der Schall der Glocken
In des Waldes Lustgesang.

El jove prop del rierol

A la font s’asseia un noi,
fent una garlanda amb flors,
i va veure com es perdia
emportada per la dansa de les ones...
“I així volen els meus dies,
com l’aigua, sense descans!
I així empal·lideix la meva joventut,
pansida prest com la garlanda!

No em pregunteu per què em lamento
en l’hora florida de la vida!
Tot s’alegra ple d’esperances
quan es renova la primavera.
Però aquestes mil veus
de la Natura que es desvetlla,
només desperten en el fons del meu pit
la més intensa aflicció.

De què em servirà l’alegria
que m’ofereix la formosa primavera?
Només n’hi ha una, que jo desitgi,
és a prop i eternament lluny.
Estenc els meus braços freturosos
cap a l’estimada silueta,
ai!, no puc arribar-hi,
i el cor resta insatisfet!

Baixa, bella estimada,
i deixa l’altiu castell!
Flors, nascudes en la primavera,
escamparé per la teva falda.
Escolta, el bosc ressona amb cançons,
i clara raja la font!
Hi ha lloc en la més petita cabana
per a una feliç parella enamorada.”

El caçador dels Alps

No vols vigilar les ovelles?
Són tan tímides i delicades,
s’alimenten amb herbes tendres
i juguen prop del rierol.
“Mare, mare, deixa’m anar
a caçar pels cims de la muntanya!”

No vols cridar el ramat
amb l’alegre so del corn?
És agradable el so de les campanes
entre els alegres cants del bosc.

„Mutter, Mutter, lass mich gehen,
Schweifen nach den wilden Höhen!“

Willst du nicht der Blümlein warten,
Die im Beete freundlich stehn?
Draußen ladet dich kein Garten.
Wild ist's auf den wilden Höhn!
„Laß die Blümlein, laß sie blühen!
Mutter, Mutter, laß mich ziehen!“

Und der Knabe ging zu jagen,
Und es treibt und reisst ihn fort,
Rastlos fort mit blindem Wagen
An des Berges finstern Ort,
Vor ihm her mit Windesschnelle
Flieht die zitternde Gazelle.

Auf der Felsen nackte Rippen
Klettert sie mit leichtem Schwung,
Durch den Riss gespaltener Klippen
Trägt sie der gewagte Sprung,
Aber hinter ihr verwogen
Folgt er mit dem Todesbogen.

Jetzt auf den schroffen Zinken
Hängt sie, auf dem höchsten Grat,
Wo die Felsen jäh versinken
Und verschwunden ist der Pfad –
Unter sich die steile Höhe,
Hinter sich des Feindes Nähe.

Mit der Jammers stummen Blicken
Fleht sie zu den harten Mann,
Fleht umsonst, denn loszudrücken
Legt er schon den Bogen an.
Plötzlich aus der Felsenspalte
Tritt der Geist, der Bergesalte.

Und mit seinen Götterhänden
Schützt er das gequälte Tier.
„Musst du Tod und Jammer senden,“
Ruft er, „bis herauf zu mir?
Raum für alle hat die Erde,
Was verfolgt du meine Herde?“

Sehnsucht

Ach, aus dieses Tales Gründen,
Die der kalte Nebel drückt,
Könnst' ich doch den Ausgang finden,
Ach, wie fühlt' ich mich beglückt!
Dort erblick' ich schöne Hügel,

“Mare, mare, deixa'm anar
a caminar pels cims salvatges!”

No vols tenir cura de les flors
que hi ha amables en els parterres?
A fora no trobaràs cap jardí,
són molt selvàtics els cims salvatges!
“Deixa les flors, deixa que floreixin,
mare, mare, deixa'm marxar!”

I el noi va anar a caçar,
i es mou i camina molt,
sense descans i amb valor cec
pels racons més foscos del bosc.
Davant seu, ràpida com el vent,
corre la tremolosa gasela.

Per les mil roques estriades
grimpa amb fàcils salts,
sobre una esquerra que parteix la penya
fa un salt atrevit,
però audaç darrere d'ella
el segueix ell amb l'arc mortal.

Ara ella està a l'escarpat cimal,
en la cresta més alta,
on les pedres s'enfonsen bruscament
i no hi ha cap més camí.
A sota, la cinglera escarpada,
al darrere, l'enemic proper.

Amb callada desesperació a la mirada,
implora l'home cruel.
Implora endebades, i disposat a disparar
tensa ja el seu arc.
De sobte de l'esquerra de les roques
sorgeix un esperit, el vell de les muntanyes.

I amb les seves mans divines
protegeix la bèstia acorralada.
“Has de portar la mort i l'aflicció”
crida, “fins aquí dalt a casa meva?
Hi ha lloc suficient a la terra...
per què has de perseguir el meu ramat?”

Anhel

Ai, si d'aquestes profundes valls,
oprimides per la boira freda,
poguéis trobar jo la sortida,
ai, que feliç que em sentiria!
Veig allà formosos turons,

Ewig jung und ewig grün!
Hätt' ich Schwingen, hätte ich Flügel,
Nach den Hügeln zög' ich hin.

Harmonien hör' ich klingen,
Töne süßer Himmelsruh',
Und die leichten Winde bringen
Mir der Düfte Balsam zu,
Gold'ne Früchte seh' ich glühen,
Winkend zwischen dunkeln Laub,
Und die Blumen, die dort blühen,
Werden keines Winters Raub.

Ach wie schön muss sich's ergehen
Dort im ew'gen Sonnenschein,
Und die Luft auf jenen Höhen,
O wie labend muss sie sein!
Doch mir wehrt des Stromes Toben,
Der ergrimmt dazwischen braust,
Seine Wellen sind gehoben,
Dass die Seele mir ergraut.

Einen Nachen seh ich schwanken,
Aber ach! der Fährmann fehlt.
Frisch hinein und ohne Wanken,
Seine Segel sind beseelt.
Du musst glauben, du musst wagen,
Denn die Götter leih'n kein Pfand,
Nur ein Wunder kann dich tragen
In das schöne Wunderland.

Das Mädchen aus der Fremde

In einem Tal bei armen Hirten
Erschien mit jedem jungen Jahr,
Sobald die ersten Lerchen schwirrten,
Ein Mädchen schön und wunderbar.

Sie war nicht in dem Tal geboren,
Man wusste nicht, woher sie kam,
Doch schnell war ihre Spur verloren,
Sobald das Mädchen Abschied nahm.

Beseligend war ihre Nähe,
Und alle Herzen wurden weit,
Doch eine Würde, eine Höhe
Entfernte die Vertraulichkeit.

Sie brachte Blumen mit und Früchte,
Gereift auf einer andern Flur,
In einem andern Sonnenlichte,
In einer glücklichen Natur.

sempre joves i sempre verds!
Si tingués ales, si pogués volar,
volaria cap als turons.

Sento ressonar harmonies,
dolces notes de pau celestial,
i els vents lleugers
em porten dolces aromes;
veig brillar fruits daurats,
agitant-se entre foscos fullatges,
i les flors que allà hi floreixen
no seran víctimes de cap hivern.

Ai, que agradós déu ser passejar-se
per allà, a l'eterna llum del sol,
i l'aire d'aquelles altures.
que refrescant deu ser!
Però m'ho impedeix la fúria del riu
que, irritat, braola entremig;
les seves ones s'han embravint,
i la meua ànima està terroritzada.

Veig surar una barqueta,
però ai!, manca el barquer;
però endavant, sense vacil·lar,
les veles estan inflades!
Has de tenir fe i arriscar-te,
ja que els déus no donen cap garantia,
només un miracle et pot portar
al bell país de les meravelles.

La noia forastera

En una vall de pobres pastors
apareixia cada primavera,
així que volaven les primeres aloses,
una noia bella i meravellosa.

No havia nascut en la vall,
ni ningú sabia d'on venia,
i es perdia veloç la seva traça
així que la noia s'acomiadava.

La seva presència era embriagadora
i tots els cors s'eixamplaven,
però la seva dignitat i noblesa
allunyaven la confiança.

Portava flors i fruites,
madurades en altres camps,
amb una altra llum del sol,
en una natura més amable.

Und teilte jedem eine Gabe,
Dem Früchte, jenem Blumen aus,
Der Jüngling und der Greis am Stabe,
Ein jeder ging beschenkt nach Haus.

Willkommen waren alle Gäste,
Doch nahte sich ein liebend Paar,
Dem reichte sie der Gabe beste,
Der Blumen allerschönste dar.

Entzückung an Laura

Laura, über diese Welt zu flüchten
Währ' ich, mich in Himmelsmainglanz zu
[lichten,
Wenn dein Blick in meine Blicke flimmt;
Ätherlüfte träum' ich einzusaugen,
Wenn mein Bild in deiner sanften Augen
Himmelblauem Spiegel schwimmt.

Deine Blicke, wenn sie Liebe lächeln,
Könnten Leben durch den Marmor
[fächeln,
Felsenadern Pulse leihn;
Träume werden um mich her zu Wesen,
Kann ich nur in deinen Augen lesen,
Laura, Laura mein!

An Emma

Weit in nebelgrauer Ferne
Liegt mir das vergang'ne Glück,
Nur an Einem schönen Sterne
Weilt mit Liebe noch der Blick.
Aber, wie des Sternes Pracht,
Ist es nur ein Schein der Nacht.

Deckte dir der lange Schlummer,
Dir der Tod die Augen zu,
Dich besässe doch mein Kummer,
Meinem Herzen lebtest du.
Aber ach! du lebst im Licht,
Meiner Liebe lebst du nicht.

Kann der Liebe süß Verlangen,
Emma, kann's vergänglich sein?
Was dahin ist und vergangen,
Emma, kann's die Liebe sein?
Ihrer Flamme Himmelsglut
Stirbt sie, wie ein irdisch Gut?

I donava a cadascú un present,
fruita a l'un, a l'altre flors;
tant el jove com el vell amb bastó,
tots tornaven a casa amb un regal.

Tots els hostes eren ben rebuts,
però si s'acostava un parell d'enamorats,
els donava els millors presents,
les més belles entre totes les flors.

Encís per Laura

Laura, em sento elevar per damunt
[d'aquest món,
i encendre'm en l'esplendor del cel de maig,
quan la teva mirada brilla en la meva;
somnia que respiro aires eteris
quan es reflecteix la teva imatge
en el mirall blau cel dels teus ulls gentils.

Les teves mirades, quan somriuen amb
[amor,
podrien insuflar vida a través del marbre,
i fer bategar les roques;
per a elles seran tots els meus somnis,
i en els teus ulls només sé llegir:
Laura, Laura meva!

A Emma

Distant, en la llunyania d'agrisades boires,
jeu la meva passada sort;
només en una bella estrella
s'atura encara amb amor la meva mirada;
però, com la resplendor de l'estrella,
no és més que un besllum de la nit.

Si et cobris el son etern,
si et tanqués els ulls la mort,
et posseiria encara la meva pena,
viuries encara en el meu cor.
Però, ai!, tu vius en la llum,
però no vius pel meu amor.

Pot ésser efímer, Emma,
el dolç afany amorós?
El que és passat i mort,
Emma, pot ésser amor?
L'ardor celestial de la seva flama,
mor com un bé de la terra?

Das Geheimnis

Sie konnte mir kein Wörtchen sagen,
Zu viele Lauscher waren wach;
Den Blick nur durft' ich schüchtern fragen,
Und wohl verstand ich, was er sprach.
Leis' komm' ich her in deine Stille,
Du schön belaubtes Buchenzelt,
Verbirg in deiner grünen Hülle
Die Liebenden dem Aug' der Welt!

Von ferne mit verworr'nem Sausen
Arbeitet der geschäft'ge Tag,
Und durch der Stimmen hohles Brausen
Erkenn' ich schwerer Hämmer Schlag.
So sauer ringt die kargen Lose
Der Mensch dem harten Himmel ab:
Doch leicht erworben, aus dem Schosse
Der Götter fällt das Glück herab.

Dass ja die Menschen nie es hören,
Wie treue Lieb' uns still beglückt!
Sie können nur die Freude stören,
Weil Freude nie sie selbst entzückt.
Die Welt wird nie das Glück erlauben,
Als Beute nur wird es gehascht,
Entwenden musst du's oder rauben,
Eh' dich die Missgunst überrascht.

Leis' auf den Zehen kommt's geschlichen,
Die Stille liebt es und die Nacht,
Mit schnellen Füßen ist's entwichen,
Wo des Verräters Auge wacht.
O schlinge dich, du sanfte Quelle,
Ein breiter Strom um uns herum,
Und drohend mit empörter Welle
Verteidige dies Heiligtum!

Dithyrambe

Nimmer, das glaubt mir, erscheinen die Götter,
Nimmer allein.
Kaum dass ich Bacchus, den lustigen, habe,
Kommt auch schon Amor, der lächelnde Knabe,
Phöbus der Herrliche findet sich ein.
Sie nahen, sie kommen, die Himmlischen alle,
Mit Göttern erfüllt sich die irdische Halle.

Sagt, wie bewirt ich, der Erdegeborne,
Himmlischen Chor?
Schenket mir euer unsterbliches Leben,
Götter! Was kann euch der Sterbliche geben?

El secret

Ella no podia dir-me ni una paraula,
massa espies estaven desperts;
només podia preguntar tímidament amb els ulls,
i vaig comprendre bé el que deien.
Vaig calladament cap al teu silenci,
bella i frondosa fageda,
amb el teu verd embolcall,
amaga els amants dels ulls de món!

En la llunyania, amb murmuris confosos,
treballa el món atrafegat,
i entre el so ressonant de les veus,
sento feixucs cops de martell.
Així arrenquen pesadament els homes
el seu destí mesquí del cel inflexible;
però és fàcil d'obtenir la felicitat
que cau del si dels déus.

Que els homes no sentin mai
que l'amor fidel dona la felicitat!
No farien sinó enterbolir l'alegria
perquè l'alegria no els agrada.
El món no permetrà mai la felicitat,
només l'agafarà com una presa;
l'has de robar o sostraure
abans no t'arribi la dissort.

Ve poc a poc, de puntetes,
li agraden el silenci i la nit;
i desapareix amb pas veloç
quan vetllen ulls traïdors.
Oh dolça font, envolta'ns
amb un ample corrent,
i amb ones rebels i amenaçadores
protegeix aquest santuari!

Ditirambe

Mai, creieu-me, mai apareixen els déus
tots sols.
Tot just tinc a Bacus, el jovial,
i ja arriba Amor, el noi somrient.
i també s'hi ajunta Febus, el magnífic.
S'acosten, arriben, totes les divinitats,
i l'espai terrenal s'omple de déus.

Digueu-me, com obsequiaré jo, nascut a la terra,
al cor celestial?
Regaleu-me la vostra vida perdurable,
déus! Què us pot oferir un mortal?

Hebet zu eurem Olymp mich empor!
Die Freude, sie wohnt nur in Jupiters Saale,
O füllet mit Nektar, o reich mir die Schale!

Reich ihm die Schale! O schenke dem Dichter,
Hebe, nur ein; schenke nur ein!
Netz ihm die Augen mit himmlischem Taue,
Dass er den Styx, den verhassten, nicht schaue,
Einer der Unsern sich dünke zu sein.
Sie rauschet, sie perlet, die himmlische Quelle,
Der Busen wird ruhig, das Auge wird helle.

Emporteu-me al vostre Olimp!
L'alegria només habita en els palaus de Júpiter.
Oh, ompliu-me de nèctar, doneu-me'n la copa!

Dóna-li la copa! Regala-la al poeta,
Hebes, tot seguit.
Banya-li els ulls amb rosada del cel,
perquè no vegi mai l'Estígia, l'odiada;
que es pensi que és un dels nostres.
Murmura i brilla la font celestial,
el pit es calma, els ulls s'encenen.

Traduccions de **Manuel Capdevila i Font**

QUE NO PARI LA MÚSICA!

Segueix gaudint de la música després del concert. Et proposem enregistraments de referència i llistes de reproducció imprescindibles.

Saga

Konstantin Krimmel i Doriana Tchakarova mostren l'experiència d'anys de col·laboració conjunta en aquest disc, que va sortir al mercat el mes de setembre passat. Una selecció de balades que el mateix Krimmel defineix com "òperes que duren pocs minuts" que ens dona l'oportunitat de gaudir de les músiques sublimes de Carl Loewe i Franz Schubert i de redescobrir l'obra del poc conegut però formidable Adolf Jensen.

K. Krimmel, D. Tchakarova, Alpha

Schubert: Lieder

Poques parelles artístiques han tingut tanta rellevància dintre el món del lied com la formada pel baríton Dietrich Fischer-Dieskau i el pianista Gerald Moore. El cantant, una de les veus més apreciades del segle XX, ofereix una acuradíssima lectura dels grans lieder de Schubert acompanyat del que va ser també pianista de capçalera de grans especialistes del repertori, com Elisabeth Schwarzkopf i Victoria de los Ángeles.

D. Fischer-Dieskau, G. Moore, Deutsche Grammophon

Escolta la *playlist* de la temporada de Música de Cambra de L'Auditori:

EL MUSEU DE LA MÚSICA ET DESCOBREIX...

Pianos de taula

El piano de taula (*square piano* en anglès, *Tafelklavier* en alemany) és un instrument emblemàtic dels temps moderns: petit, lleuger i econòmic, aquest piano de caixa rectangular va entrar de ple a les llars burgeses des de mitjans del segle XVIII. Al Hofburg Palace de Viena hi ha un piano de taula que Franz Schubert utilitzava per compondre: preferia aquest instrument, més petit i amb menys tecles que els grans fortepianos de l'època, perquè li permetia una expressivitat molt més subtil i rica en matisos. Al Museu de la Música de Barcelona hi trobem més de trenta pianos de taula, molts d'ells construïts a Barcelona durant el segle XIX i recollits per la col·leccionista Orsina Baget.

barcelona.cat/museumusica

Entrada gratuïta per als abonats de l'OBC i amb l'entrada del concert de L'Auditori.

Més informació:

MÚSICA DE CAMBRA

SCHUBERT LIED III

**NATALIA LABOURDETTE
& ANASTASIA TIMOFEEVA**

27 DE FEBRER

**NATALIA LABOURDETTE SOPRANO | ANASTASIA TIMOFEEVA
PIANO | ONA CARDONA CLARINET**

Entrades a la venda 20€

Amb coproducció amb

Associació
Franz Schubert
Barcelona

inaem

INSTITUTO NACIONAL
DE LAS ARTES ESCÉNICAS
Y DE LA MÚSICA

L'AUDITORI
auditori.cat

Mitjans patrocinadors

L'AVANGUARDIA

**CATALUNYA
RÀDIO**